

SAK:n puheenjohtaja Jarkko Eloranta
Paasitorni, Helsinki

Julkaistavissa torstaina 21.5.2026 kello 9.30

Puhe SAK:n edustajiston kokouksessa 21.5.2026 (muutosvarauksin)

Arvoisa puheenjohtajisto, hyvät edustajiston jäsenet, kokousväki!

Venäjän laitton hyökkäyssota Ukrainassa läikkyi Suomeen. Sen olemme saaneet kokea Ukrainan droonien harhautuessa Suomeen.

Suomi pitää itseään varautumisen ja huoltovarmuuden mallimaana. Näin varmasti osittain onkin. Viime viikon drooniuhka ja siitä tiedottaminen sekä viranomaisten ohjeista johtunut sekaannus työpaikoilla ja työntekijöiden keskuudessa kertoo kuitenkin, että kehitettävää on paljon.

Nyt ollaan tilanteessa, jossa ensinnäkin tieto drooniuhasta välittyi sattumanvaraisesti kansalaisille ja töihin lähteville työntekijöille. Tiedon mediasta saaneet työntekijät olivat myös epätietoisuudessa, miten tilanteessa pitää toimia, voiko töistä jäädä pois, onko pakko jäädä pois vai onko vaaratiedotteesta huolimatta mentävä töihin.

Tämän epäselvyyden lisäksi nyt ollaan tilanteessa, jossa EK on linjannut, että töistä vaaratiedotteen ja viranomaisten kehotuksen vuoksi pois jääneet työntekijät jäävät ilman palkkaa. Lopullisesti palkanmaksu tai maksamattomuus saatetaan ratkaista tuomioistuimessa, mutta se on täysin kestämaton tapa ratkaista tämän tyyppisiä kysymyksiä.

Ensinnäkin työpaikoilla olisi mitä pikimmin käytävä yhdessä työntekijöiden kanssa läpi toimintatavat ja -mallit sekä tiedottaminen vastaavanlaisissa tilanteissa. Ei voi olla niin, että yksittäinen työntekijä itse joutuu erilaisista lähteistä hakemaan tietoa, harkitsemaan tilannetta, punnitsemaan olosuhteita ja päättämään lähteekö töihin vai ei. Jos ei lähde, niin menettää palkkansa. Jos taas lähtee, niin menetyks voi olla pahimmassa tapauksessa äärimmäinen.

Etätyöntekijät voivat rauhassa jäädä kotiin, suojautua kuten ohjeistetaan ja palkka maksetaan. Läsnätyöntekijöillä, pääosin SAK:laisilla duunareilla, heillä, jotka pitävät Suomen pyörimässä, liikenteen kulkemassa, kaupat auki, tehtaat toiminnassa, julkiset palvelut avoimena, rakennustyömaat etenemässä, ei ole mahdollisuutta tähän luksukseen. Töihin pitää paikan päälle mennä, jos haluaa palkkansa, vaikka viranomaiset antavat vaaratiedotteen ja kehottavat pysymään kotona ja suojautumaan.

Sen lisäksi, että viranomaisten ja julkisen vallan pitää saada viipymättä tiedotus- ja varoituskanavansa kuntoon, on työmarkkinaosapuolten yhdessä valtiovallan kanssa istuttava alas ja pohdittava toimintatapoja ja -malleja sekä mahdollisia lainsäädäntömuutoksia vastaavien tilanteiden ja muidenkin uhkatilanteiden varalta. Varautuminen ei ole riittävällä tasolla, jos yhteiskuntaa pyörittävien työntekijöiden asemaa, oikeuksia, velvollisuuksia ja sovellettavia menettelytapoja ei ole yhteisesti käsitelty, keskusteltu ja linjattu. Paljon on tehtävää edessä.

SAK esitti jo muutama vuosi sitten, että huoltovarmuusorganisaatiota täydennetään eri sektoreiden työntekijöiden osalta. Silloin vastakaikua ei tullut. Joko nyt aika olisi kypsä ja joko olisimme kokeneet, mitä kaikkea voi tapahtua ja mihin kaikkeen on varauduttava.

On tärkeää, että elinkeinoelämä osallistuu tiiviisti huoltovarmuuden rakentamiseen ja turvaamiseen pooliorganisaation kautta. On kuitenkin selvää, että ilman työntekijöitä huoltovarmuutta ja varautumista ei ole.

Sen vuoksi olisi työ- ja elinkeinoministeriössä aloitettava välittömästi yhdessä palkansaajajärjestöjen kanssa valmistelu työntekijöiden asemasta ja roolista huoltovarmuusorganisaatiossa ja huoltovarmuuden rakentamisessa. Emme havittele paikkaa elinkeinoelämän pooliorganisaatiossa, mutta selvää on, että nykyisen kaltainen palkansaajaosallistuminen ei ole riittävää. Ja huoltovarmuus ja varautuminen pitää viedä jokaiseen työpaikkaan yhteistyössä ja -toiminnassa, ja tämä työ tarvitsee puitteet ja ohjauksen, yhteisesti sovitut pelisäännöt valtakunnan tasolta.

Hyvät edustajiston jäsenet!

Muistatteko vielä pääministeri Orpon sanat hallituskauden alussa; Keneltäkään ei tulla vaatimaan kohtuuttomia. Muistatteko, että hallitusohjelman otsikko on Vahva ja välittävä Suomi.

Nyt hallituskauden kaartuessa viimeiselle suoralle voidaan kai tehdä arvio siitä, että miten on mennyt? Onko vaadittu kohtuuttomia ja onko Suomi nyt vahvempi ja välittävämpi kuin kolme vuotta sitten. Luulenpa, että aika moni vastaa, että monilta on vaadittu kohtuuttomia, köyhyys syventynyt ja laajentunut, lapsiköyhyys kasvanut, työttömyys lisääntynyt ja työllisyys heikentynyt. Työttömiä enemmän kuin Espoossa on asukkaita ja pitkäaikaistyöttömiäkin on Kuopion verran.

Luottamusta nykyiseen hallitukseen ja sen politiikan tuloksiin ei tunnu löytyvän edes pääministeripuolueen kannattajilta, vaikka tämä hallitus on tehnyt kokoomuksen ihannepolitiikkaa eli leikannut sosiaaliturvaa, heikentänyt palkansaajien etuja ja oikeuksia, hyökännyt ay-liikkeen kimppuun ja alentanut veroja yrityksiltä ja kovatuloisimmilta.

Muutama viikko sitten julkaistun EVAn kyselyn mukaan lähes kahden kolmasosan mielestä asiat Suomessa ovat menossa väärään suuntaan. Vain 14 % vastaajista oli sitä mieltä, että asiat menevät Suomessa oikeaan suuntaan. Kokoomuksen kannattajista vain kolmasosa oli sitä mieltä, että asiat menevät oikeaan suuntaan.

Olisiko kuitenkin niin, että yksinkertaisten iskulauseiden toteuttaminen politiikkana on saanut aikaa sellaisia tuloksia ja sellaista yhteiskuntaa, jota edes suuri osa kokoomuslaisista ei halua. Yritysten ja elinkeinoelämän etujen sumeilematon ajaminen ei olekaan tuonut onnea ja menestystä Suomeen ja suomalaisille, vaikka toisin on kerrottu. Ehkäpä vähät suomalaisista ihmisistä välittävä hallitus on ollut liikaa monelle sivistysporvarille ja sosiaaliliberaalille oikeistolaiselle, vaikka julkaisuutta hallitseekin jyrkkä oikeistolinja kovine talous- ja arvopuheineen.

Ristiriita mainoslauseiden, poliittisten julistusten ja arkitodellisuuden välillä on ammottava ja kokoomuksen poliittinen uskottavuus rapisee vauhdilla. Kokoomusvetoinen hallitus kun on epäonnistunut jokaisessa julkituomassaan talous- ja työllisyystavoitteessaan.

Se ei kuitenkaan näytä estävän puoluetta jatkamasta samalla linjalla. Pari viikkoa sitten tuli julki Kokoomuksen tavoiteohjelma, jossa komeasti todetaan, että puolue ei usko politiikkaan, joka lupaa kaikille kaikkea ja päätty antamaan liian vähän niille, jotka tarvitsevat eniten.

Jos tätä hallituskautta miettii, niin on taidettu tehdä juuri niin, että he, jotka tarvitsevat eniten ovat saaneet vähiten. Ja päinvastoin. Mutta hei, luotetaan siihen, ettei kukaan huomaa, eihän.

Kokoomuksen tavoiteohjelmassa on myös koko joukko palkansaajien asemaa entisestään heikentäviä esityksiä lähtien paikallisen sopimisen laventamisesta yleiskorotusten rajaamiseen ja takaisinottovelvoitteen poistamiseen. Kokoomus haluaa näemmä edelleen edistää työsuhteiden paskoontumista.

Sitä me näemme työmarkkinoilla jo nyt aivan liikaa, oli kyse sitten pakkoyrittäjyydestä, työehtosopimusten suojan katoamisesta tai alustatyön ongelmista.

Eläkkeitäkin ollaan heikentämässä. EU:n työ- ja sosiaalilainsäädäntöä ei haluta kehittää. Se on kuitenkin ollut viime vuosina keskeinen keino kehittää suomalaista työelämää ja kohentaa palkansaajien turvaa ja oikeuksia. Nyt sekin reitti halutaan tukkia.

Veroja Kokoomus haluaa alentaa ja tasapainottaa julkisen talouden pääosin leikkauksilla. Sen tietää, mitä siitä seuraa julkisille palveluille, niiden laadulla ja saatavuudelle. Sen tietää, mitä siitä seuraa sosiaaliturvalle. Koko ohjelma on SAK:laisille duunareille nykyisen hallituksen politiikan jatkoa. Nykypolitiikan tulokset tunnemme ja tiedämme tuskallisen hyvin. Lisää työttömyyttä ja turvattomuutta, lisää toimeentulotuskaa ja epävarmuutta, lisää hyväosaisten hellimistä ja pienipalkkaista ja -tuloisten kurittamista.

Meille tämä riittää. Ensi keväänä eduskuntavaaleissa on pakko vaihtaa suuntaa. Suomi ja suomalaiset eivät enää kestä kokoomusvetoista työmarkkina- sosiaali- ja talouspolitiikkaa.

Hyvä kokousväki!

Seuraavissa eduskuntavaaleissa ensi keväänä ratkaistaan pitkälti suomalaisen työelämän suunta. Ratkaistaan se, rakennetaanko Suomea sopimisen vai sanelun varaan. Ratkaistaan se, kuullaanko työelämässä ihmisiä vai käsketäänkö heitä. Ratkaistaan se, nähdäänkö työntekijä menestyksen tekijänä vai pelkkänä kulueränä, josta voi aina vähän puristaa lisää mehua.

Maailma ympärillämme muuttuu nopeasti. Turvallisuustilanne horjuu, talous hakee suuntaa, teknologia muuttaa työn sisältöä, vihreä siirtymä ja digitalisaatio mullistaa kokonaisia toimialoja. Juuri siksi olisi tärkeää, että Suomessa tehtäisiin politiikkaa, joka vahvistaa ihmisten turvallisuutta, osaamista ja luottamusta tulevaan.

Me tunnemme nämä työnantajien ja oikeiston lääkkeet työelämän muutokselle jo liiankin hyvin. Ensin sanotaan, että kilpailukyky on vaarassa. Sitten sanotaan, että nyt tarvitaan joustoja. Ja lopulta päädytään aina samaan osoitteeseen: tavallisen palkansaajan kukkarolle, ajalle ja turvalle.

Työaikaa pitäisi pidentää, arkipyhiä vähentää, palkallisia poissaoloja leikata, paikallista sopimista laajentaa työntekijän suojan kustannuksella, irtisanomista helpottaa ja ay-liikkeen asemaa heikentää. Ja kaiken tämän päälle meille vielä kerrotaan, että tämä on realismia. Että vaihtoehtoja ei ole. Että jokaisen pitäisi nyt vain ymmärtää.

Mutta miksi realismi tarkoittaa aina sitä, että työntekijä kuittaa laskun? Miksi jousto tarkoittaa joustoa vain alaspäin? Miksi uudistaminen näyttää joidenkin mielestä aina siltä, että palkansaajien oikeuksia vähennetään ja työnantajien valtaa vahvistetaan?

Mutta missä ovat tämän politiikan tulokset? Missä on se kasvu, jota heikennyksillä piti synnyttää? Missä ovat ne investoinnit, joiden piti lähteä liikkeelle, kun työntekijöiden turvaa murennetaan? Missä on kuluttajien luottamus, jonka piti kantaa koko kansantaloutta? Totuus on tämä: työntekijöille on jälleen esitetty lasku, mutta luvattu hyöty on jäänyt tulematta.

Suomea pitää uudistaa. Se on selvä. Mutta Suomea ei uudisteta polkemalla työehtoja. Suomea uudistetaan osaamisella, tutkimuksella, innovaatioilla, teknologian viisaalla käytöllä ja hyvällä johtamisella. Menestys ei synny siitä, että työstä tehdään halvempaa ja turvattomampaa. Menestys syntyy siitä, että työ tehdään paremmin, tuottavammin ja oikeudenmukaisemmin.

Ay-liike ei saa jäädä pelkästään torjumaan huonoja esityksiä. Meidän on uskallettava näyttää myös suuntaa. Nostettava jäsenille tärkeitä asioita keskusteluun. Yksi tällainen kysymys on työaika.

Työajan lyhentäminen ei ole haihattelua eikä historian sivupolku. Se on osa sitä samaa kehitystä, jossa työn tuottavuus kasvaa, teknologia kehittyy ja ihmiset odottavat työelämältä muutakin kuin loputonta venymistä.

Aina kun työelämää on parannettu, on sanottu samaa: ei ole oikea hetki, ei ole varaa, järjestelmä ei kestä. Niin sanottiin ennenkin, ja silti juuri niistä uudistuksista tuli myöhemmin itsestäänselvyyksiä. Kysymys ei ole siitä, suhtaudutaanko työhön vähemmän vakavasti. Kysymys on siitä, tehdäänkö työtä viisaammin, terveemmin ja inhimillisemmin. Jos ja kun teknologia lisää tehokkuutta ja tuottavuutta, niin miksi sen hedelmät eivät näkyisi myös ihmisten ajassa, jaksamisessa ja arjen hallinnassa? Lyhyempi säännöllinen työaika hyödyttää myös osa-aikatyöntekijöitä.

Kansainväliset kokemukset kertovat, että työajan lyhentämistä kannattaa suhtautua vakavasti, eikä vähätellen. Kun työaika on järjestetty uudella tavalla, on jaksaminen parempaa, on vähemmän sairauspoissaoloja ja parempaa tuottavuutta. Tietenkään yksi malli ei sovi kaikille aloille, eikä kukaan väitä niin.

Työajan lyhentäminen ei myöskään tapahdu sormia napsauttamalla tässä ja nyt. Mutta juuri siksi tarvitaan enemmän tietoa, enemmän kokeiluja ja enemmän yhteistä, aitoa valmistelua. Tarvitaan rohkeutta testata, ei rohkeutta jyrätä.

SAK:lla on ratkaisuja tarjota. Me haluamme ikääntyville työntekijöille mahdollisuuden keventää työaika ilman kohtuutonta toimeentulon menetystä. Olemme esittäneet osa-aikalisää eduskuntavaalitavoitteissamme. Me haluamme myös työaikakokeiluja, joista saadaan näyttöä eikä pelkkää ideologista väittelyä.

Me haluamme vahvistaa työntekijöiden mahdollisuuksia vaikuttaa omiin työaikoihinsa. Työaika-autonomia parantaa työssä jaksamista ja jatkamista. Tulevaisuuden työaikojen on pidä olla vain työnantajien asia ja vallassa, vaan sen on oltava myös työntekijöiden asia ja oikeus.

Työurien pidentäminen ei voi tarkoittaa vain sitä, että ihmisiltä vaaditaan aina vähän enemmän. Sen on tarkoitettava myös sitä, että työelämä joustaa, kun elämäntilanne, voimat tai työkyky sitä vaativat. Kokemus, ammattitaito ja hiljainen tieto ovat tälle maalle liian arvokkaita heitettäväksi syrjään jäykillä ratkaisuilla, joihin työnantajat ovat vuosikymmenien aikana jämähtäneet.

Hyvät edustajiston jäsenet!

Taloukasvu ei synny tyhjästä. Se syntyy luottamuksesta, osaamisesta, työstä ja rohkeudesta uudistaa. Suomi ei nouse leikkaamalla ihmisten uskoa tulevaan, vaan rakentamalla yhteiskuntaa, jossa jokainen voi osallistua, oppia, tehdä työtä ja luottaa siihen, että huomien voi olla tätä päivää parempi. SAK:lla on kasvukeinoja tarjota.

Kun työelämää horjutetaan ja toimeentuloa heikennetään, horjutetaan samalla koko talouden perustaa. Ihminen, joka pelkää pärjäämistään, ei kuluta, ei uskalla suunnitella eikä jaksaa uskoa huomiseen. Siksi kasvun ensimmäinen ehto on luottamus: toimivat työmarkkinat, kohtuullinen turva ja tunne siitä, että yhteiskunta kantaa myös vaikeina aikoina.

Kun vahvistamme työntekijöiden asemaa, palautamme tasapainoa työmarkkinoille ja pidämme kiinni aidosta pohjoismaisesta mallista, emme puolusta vain oikeudenmukaisuutta. Me rakennamme samalla kasvua. Luottamus näkyy kysyntänä, investointeina, vakaampana yhteiskuntana ja vahvempana tulevaisuudenuskona.

Suomi ei menesty, jos se alkaa säästää osaamisestaan. Jokainen leikkaus koulutukseen, aikuisten oppimiseen ja mahdollisuuksiin vaihtaa alaa on leikkaus myös tulevasta tuottavuudesta. Me emme tarvitse vähemmän koulutusta, vaan enemmän mahdollisuuksia oppia läpi elämän.

Kun nuori saa kunnan opetusta, kun työtön saa opiskella ja kun aikuinen saa päivittää osaamistaan, Suomi vahvistuu. Osaaminen synnyttää innovaatioita, vauhdittaa investointeja ja varmistaa, että uudet ideat muuttuvat myös uusiksi työpaikoiksi, paremmaksi tuottavuudeksi ja kestäväksi kasvuksi.

Vihreä siirtymä ei ole Suomelle uhka. Se on mahdollisuus uudistaa taloutta, synnyttää investointeja, vahvistaa vientiä ja luoda uusia laadukkaita työpaikkoja. Mutta mahdollisuus muuttuu todellisuudeksi vain, jos politiikka on johdonmukaista, uskottavaa ja pitkäjänteistä.

Jos jääme muutoksessa jälkeen, maksamme siitä hinnan työpaikkoina, investointeina ja kilpailukyynä. Jos taas tartumme tilaisuuteen, pidämme kiinni hiilineutraaliustavoitteesta ja vauhditamme vihreitä investointeja oikeudenmukaisesti, Suomi voi olla kokoaan suurempi voittaja tulevaisuuden markkinoilla.

Korkea työttömyys ei ratkea sillä, että ihmiset jätetään yksin. Kun työllisyyspalveluista leikataan, leikataan samalla mahdollisuudesta päästä takaisin työhön, koulutukseen ja osaksi yhteiskuntaa.

Me tarvitsemme työllisyyspalvelut, jotka auttavat oikeasti. Emme kuntien sakkomaksuja. Työttömät tarvitsevat enemmän tukea, parempia palveluja, uusia välineitä ja mahdollisuuksia vahvistaa osaamista silloin, kun työ ei heti löydy.

Liian usein työhyvinvointi nähdään kuluna, vaikka se on investointi. Kun ihminen uupuu, sairastuu tai putoaa työelämästä, menetämme osaamista, työpanosta ja tulevaisuuden mahdollisuuksia. Siksi työkyvystä huolehtiminen ei ole sivukysymys, vaan keskeinen osa kasvun rakentamista.

Turvallisemmat työpaikat, parempi ennaltaehkäisy, varhainen tuki ja toimiva kuntoutus eivät ainoastaan vähennä inhimillistä kuormaa. Ne pidentävät työuria, vahvistavat tuottavuutta ja tekevät Suomesta maan, jossa ihmiset jaksavat tehdä työnsä hyvin ja pitkään.

Maahanmuutto voi vahvistaa Suomen kasvua, mutta vain jos kotoutuminen onnistuu. Me emme saa tyytyä siihen, että ihmiset tulevat tänne töihin mutta jäävät kielimuurien, tunnistamattoman osaamisen tai epäasiallisten työehtojen taakse. Suomen on oltava maa, jossa jokainen pääsee mukaan ja saa mahdollisuuden rakentaa yhteistä tulevaisuutta. Työmarkkinarikollisuus on kitkittävä juuriaan myöten suomalaisilta työmarkkinoilta

Kun vahvistamme kotoutumispalveluja, kielikoulutusta ja reiluja työmarkkinoita, emme ainoastaan auta maahan muuttaneita. Me vahvistamme koko Suomen työvoimaa, julkista taloutta ja kasvun edellytyksiä.

Suomi tarvitsee talouspolitiikkaa, joka ei katso vain seuraavaa budjettia vaan seuraavaa vuosikymmentä. Jos verojärjestelmä on sekava, tuet tehottomia ja investoinnit alttiita politiikan lyhytnäköisyydelle, emme rakenna kestäväää kasvua vaan pidämme kiinni vanhoista jarruista.

Liian moni työpaikka hukkaa sen voimavaran, joka on aivan silmien edessä: työntekijöiden tiedon, kokemuksen ja ideat. Juuri he tietävät, missä prosessit tökkivät, missä työtä voidaan parantaa ja miten uudet teknologiat kannattaa ottaa käyttöön. Kasvu ei synny vain kulmahuoneissa. Se syntyy siellä, missä työtä tehdään.

Kun työntekijät pääsevät vaikuttamaan, kun luottamus vahvistuu ja kun muutoksia tehdään yhdessä, syntyy enemmän innovaatioita, parempaa tuottavuutta ja vahvempaa työhyvinvointia. Osallisuus ei ole hidaste. Se on kilpailuetu.

Markkinat toimivat vain silloin, kun ne ovat reilut. Jos kilpailu vääristyy, harmaa talous kasvaa tai harvat toimijat pääsevät määräämään suunnan, kärsivät sekä työntekijät, rehelliset yritykset että koko kansantalous.

Kun torjumme harmaata taloutta, vahvistamme kilpailuvalvontaa ja pidämme huolen siitä, että sääntöjä noudatetaan kaikkien kohdalla, teemme tilaa terveelle yrittämiselle, uusille investoinneille ja kasvulle, joka hyödyttää koko Suomea.

Rakentamisen syvä taantuma ei ole vain yhden toimialan ongelma. Se näkyy työpaikoissa, kasvukeskusten asumisongelmissa, alueiden kehityksessä ja koko kansantalouden suunnassa. Kun rakentaminen pysähtyy, pysähtyy myös paljon muuta.

Hyvät edustajiston jäsenet!

Kasvu on seurausta valinnoista. Valinnoista, joilla vahvistamme luottamusta, osaamista, työtä, reiluutta ja tulevaisuudenuskoa. Suomella on kaikki edellytykset nousta. Nyt tarvitaan tahtoa tehdä päätöksiä, joilla rakennamme kasvua, joka tuntuu ihmisten arjessa asti.

Suomi ei nouse kurittamalla pieni- ja keskituloisia. Suomi ei nouse murentamalla työehtoja. Kotimainen kysyntä ei vahvistu, jos palkansaajan lompakko ohenee ja tulevaisuudenusko murenee.

Ei voi puhua vakavasti kasvusta, jos samaan aikaan heikennetään duunarien asemaa, joiden palkalla kauppa käy, palvelut pyörivät ja veropohja pysyy kasassa. Siksi reilut työehdot ja koheneva ostovoima eivät ole kasvun este. Ne ovat kasvun edellytys.

Kotimaisen kysynnän ja kotimarkkinoiden merkitys taloudellisen toimeliaisuuden ja kasvun ajurina tuntuu tältä hallitukselta unohtuneen. Erilaisia temppuja kasvun aikaansaamiseksi on yritetty, mutta tulos on ollut jopa päinvastainen.

Ay-liikkeen tai ylipäättään työmarkkinajärjestöjen keskeinen kasvutoimi on neuvotella ja sopia työehtosopimuksia, jotka tuovat turvaa ja ostovoimaa palkansaajille sekä vakaata näkymää työnantajille. Nykyisessä aneemisessa kotimarkkinatilanteessa yritysten kilpailukykyä tärkeämpää on huolehtia palkansaajien ostovoimasta.

Yritysten kilpailukyvyistä on pidetty huolta pian kaksi vuosikymmentä ja siinä on onnistuttu. Yritysten kansainvälinen hintakilpailukyky on hyvällä, jopa poikkeuksellisen hyvällä tasolla. Samaa ei voi sanoa palkansaajien ostovoimasta. Ja se näkyy Suomen taloudessa alavireisyytenä ja heikkoutena.

Viime sopimuskierröksellä SAK:n liitot sopivat yhteisen, julkisen palkankorotustavoitteen. Pyrimme aidosti nostamaan ostovoimaa ja saamaan palkansaajien taloudelliseen tilanteeseen kohennusta.

Kuten neuvotteluissa aina, lopputulos oli kompromissi. On kuitenkin niin, että vain ay-liikkeen, järjestäytyneiden palkansaajien yhteinen kamppailu, Teollisuusliitto kärjessä, tuotti sellaiset palkankorotukset, että tänä keväänä ostovoimakuoppa saadaan lapioitua umpeen.

Ilman SAK:laisen ay-liikkeen yhteistä ponnistusta ja rohkeutta palkankorotukset olisivat olleet alempia, kotimainen kysyntä vielä nykyistäkin heikompi, kuluttajien luottamus kyntäisi vielä syvemmällä, julkisesta taloudesta puhumattakaan.

On selvää, että tarvitsemme yhteistä SAK:laista työehtokoordinaatiota myös jatkossa. Siten kohennamme palkansaajien turvaa ja vahvistamme ostovoimaa. Se on kasvupolitiikkaa. Se on kasvutoimi, jota Suomi tarvitsee. Se on näivetyksen vastaista taistelua. Suomelle vienti on tärkeää, mutta kotimarkkinoiden merkitys talouskasvun moottorina on kasvanut.

Kotimarkkinoiden merkityksen ymmärtäminen ja ostovoiman vahvistamisen välttämättömyys alleviivaa sitä virhettä, jonka nykyinen hallitus on tehnyt. Se on kaikin keinoin pyrkinyt heikentämään palkansaajien asemaa ja ay-liikkeen neuvotteluvoimaa pienentämään sekä työnantajien valtaa kasvattamaan. Tulokset eivät mairittele. Siksi suunta on käännettävä.

Vanhoilla opeilla ei näytä nykymaailmassa ja nykytaloudessa pärjäävän. Uusien oppien on oltava myös palkansaajien puolella ja palkansaajien asialla.

Hyvä kokousväki!

Me emme puolusta menneisyyttä. Me rakennamme tulevaisuutta. Ja juuri siksi ay-liikkeen on puhuttava paitsi oikeuksien ja etujen puolustamisesta myös uudistamisesta: ostovoimasta, koulutuksesta, osaamisen päivittämisestä, tekoälyn vaikutuksista työhön, työhyvinvoinnista ja siitä, miten teknologinen kehitys käännetään yhteiseksi eduksi eikä harvojen hyödyksi.

Rakennamme tulevaisuutta, mutta on muistettava ay-liikkeen historian opetus. Se, että oikeudet ja edut eivät ole pudonneet taivaasta. Ne on saatu järjestäytymällä, pitämällä yhtä ja vaatimalla enemmän silloin, kun meille on sanottu, että tyytykää vähempään.

Ja lopuksi: ay-liikettä tarvitaan nyt enemmän kuin pitkään aikaan. Tarvitaan sinua ja minua, meitä. Tarvitaan päättäväisyyttä. Tarvitaan liikettä, joka ei säikähdä painetta eikä niele valmiiksi kirjoitettua heikennysten käsikirjoitusta.

Työelämän pelisäännöt eivät säily itsestään. Oikeudenmukaisuus ei toteudu itsestään. Solidaarisuus ei pysy hengissä itsestään. Ne säilyvät vain, jos me pidämme niistä kiinni. Pidetään yhtä ja pidetään huoli siitä, että suomalaisen työn tulevaisuus rakennetaan oikeudenmukaisesti, yhteisesti ja rohkeasti – ei heikentämällä, vaan parantamalla.